

ร้านค้าชุมชนและศูนย์แสดงวัฒนธรรมผิตาโขนตำบลไสหย่อง

องค์การบริหารส่วนตำบลไสหย่อง จังหวัดสกลนคร

ตำบลไสหย่องมีประเพณีที่สำคัญ คือ ประเพณีการแห่พระเวสสันดร การแข่งขันบั้งไฟ การแห่ผิตาโขน โดยเฉพาะประเพณีการแห่ผิตาโขน ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางมาชมเป็นจำนวนมาก และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยว คือ หนองบัว ซึ่งมีลักษณะเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีนกเป็ดน้ำอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ประชาชนในตำบลไสหย่องยังมีฝีมือในการทอผ้าและย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติจนกลายเป็นสินค้าที่ขึ้นชื่อของตำบล แต่แม้ว่าตำบลไสหย่องจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาชมจำนวนมากในแต่ละปี แต่ยังคงขาดการสนับสนุนในด้านช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองต่างๆ จึงทำให้ชาวบ้านมีรายได้ไม่มากนัก

จากการที่ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหย่อง เดินทางไปต่างจังหวัด จึงเกิดแนวคิดจากการสังเกตสถานีบริการน้ำมัน (ปั้มน้ำมัน) ใหญ่ๆ และสถานที่จำหน่ายสินค้าริมทางตั้งแต่จังหวัดสระบุรีถึงจังหวัดนครราชสีมาที่มีการจัดระเบียบการวางจำหน่ายสินค้าและมีที่จอดรถที่ค่อนข้างเป็นระเบียบ หากอบต.ได้ดำเนินการจัดสร้างร้านค้าชุมชนขึ้นตามวัตถุประสงค์แล้ว คาดว่าจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่นได้

ข้อมูลพื้นฐาน :
ปี พ.ศ. 2545

อำเภอ: พังโคน

จังหวัด: สกลนคร

ประชากร: 12,651 คน

พื้นที่: 49.97 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี พ.ศ. 2545 อบต.ไสหย่องจึงจัดให้มีการก่อสร้างและดำเนินการจัดตั้ง "ร้านค้าชุมชนและศูนย์แสดงวัฒนธรรมผิตาโขนตำบลไสหย่อง" โดยอนุญาตให้ดำเนินการก่อสร้างร้านค้าชุมชน ลงในบริเวณทิศเหนือของที่ทำการ อบต.ไสหย่อง เพื่อให้ชาวบ้านได้มีสถานที่ขายสินค้า เป็นแหล่งรวมสินค้าพื้นบ้านของตำบล และเป็นสถานที่ให้กลุ่มผิตาโขนได้แสดงถึงความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีการแห่ผิตาโขนให้นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ก่อสร้างอาคารร้านค้าชุมชน โดยก่อสร้างอาคาร 1 หลัง ทางทิศเหนือบริเวณที่ทำการ อบต.ไสหย่อง และมีแผงจำหน่ายสินค้าภายในอาคาร
2. ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณรอบอาคารร้านค้าชุมชน โดยปลูกหญ้าและต้นไม้รอบๆ และทำลานจอดรถ
3. เปิดให้กลุ่มผู้ผลิตผิตาโขน นำเครื่องมือและอุปกรณ์ในการผลิตผิตาโขน มาสาธิตขั้นตอนการผลิต และนำออกจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว บอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของประเพณีแห่ผิตาโขนให้นักท่องเที่ยวได้ทราบโดยประชาชนในท้องถิ่น และเป็นที่รวบรวมหุ่นผิตาโขนที่ได้เห็นในปีต่างๆ จัดแสดงให้นักท่องเที่ยวได้ชม
4. อบต.ไสหย่องจัดประชุมโดยเชิญทีมผู้บริหาร ฝ่ายสภา ผู้แทนกลุ่มอาชีพทอผ้า ผู้แทนกลุ่มต่างๆ พ่อค้า กลุ่มผิตาโขน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการบริหารงานร้านค้าชุมชน จำนวน 15 คน
5. อบต.ไสหย่องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ร้านค้าชุมชน โดยการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ริมถนนหลวง เพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบและยังจัดให้มีตลาดเคลื่อนที่ หรือร้านค้าชุมชนสัญจร

6. อบต.ไสยห้อยออกประกาศกฎระเบียบของร้านค้าชุมชน
7. ร้านค้าชุมชนระดมทุนเพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน โดยเปิดรับสมาชิกเพื่อจำหน่ายหุ้นและระบบการปันผล

การระดมทรัพยากร

เงินสนับสนุนโครงการ	เงินงบประมาณตามโครงการเงินกระตุ้นเศรษฐกิจตำบล ตำบลละ 1,000,000 บาท แบ่งเป็น 1. ค่าก่อสร้างอาคารร้านค้าชุมชน 2. ค่าแผงสินค้า ชั้นวางสินค้า 3. ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงภูมิทัศน์รอบๆอาคารร้านค้าชุมชน 4. ค่าสาธารณูปโภค(ไฟฟ้า น้ำประปา) 3,600 บาท/ปี
อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. อาคารร้านค้าชุมชน 1 หลัง 2. แผงวางจำหน่ายสินค้า
บุคลากร	1. เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมการเช่าพื้นที่ขายสินค้า 2. อาสาสมัครช่วยปลูกหญ้าและต้นไม้เพื่อปรับปรุงทิวทัศน์รอบบริเวณร้านค้าชุมชน จำนวน 60 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2545	- คณะผู้บริหาร อบต.ไสยห้อยประชุมร่วมกับผู้นำหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน กลุ่มสตรี เกี่ยวกับการจัดตั้งร้านค้าชุมชนและศูนย์แสดงวัฒนธรรมผิวดาโชน - อบต.ไสยห้อยจัดทำประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล เพื่อระดมความคิดเห็นจากประชาชนในตำบล เกี่ยวกับการก่อสร้างร้านค้าชุมชนฯ ที่ประชุมมีมติให้ทำการก่อสร้างในบริเวณที่ทำการ อบต.ไสยห้อย - แต่งตั้งคณะทำงาน - เสนอโครงการเข้าสู่สภา อบต. เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ - ดำเนินการก่อสร้างร้านค้าชุมชนและศูนย์แสดงวัฒนธรรมผิวดาโชน จำนวน 1 หลัง ติดตั้งระบบสาธารณูปโภคและแผงจำหน่ายสินค้า - เปิดให้ประชาชนยื่นความจำนงขอเช่าพื้นที่จำหน่ายสินค้า	คณะผู้บริหาร อบต.ไสยห้อย/ผู้นำหมู่บ้าน/ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน/กลุ่มสตรี/ประชาชนในตำบล
เมษายน 2545	- ดำเนินปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณร้านค้าชุมชนฯ ปลูกหญ้าและต้นไม้ ทำลานจอดรถ - เริ่มประชาสัมพันธ์ร้านค้าชุมชนโดยทำป้ายติดตั้งริมถนนหลวงเพื่อบอกทางไปยังร้านค้า - กลุ่มผู้ผลิตสินค้าพื้นเมืองนำสินค้าเข้ามาวางจำหน่ายและกลุ่มผิวดาโชนเข้ามาติดตั้งอุปกรณ์สาธิตการผลิตผิวดาโชนในร้านค้าชุมชนและศูนย์แสดงวัฒนธรรม - ร้านค้าชุมชนเริ่มเปิดจำหน่ายสินค้าทุกวัน	อบต.ไสยห้อย/ประชาชน/อาสาสมัคร

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
พฤษภาคม 2545	- ทำพิธีเปิดร้านค้าชุมชนและศูนย์แสดงวัฒนธรรมผีตาโชนตำบลไฮหย่องอย่างเป็นทางการ	อบต.ไฮหย่อง
2545	- ออกข้อบังคับตำบลว่าด้วยการใช้ร้านค้าชุมชน โดยมีอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้จำหน่ายสินค้าเป็นค่าเช่าแผงสินค้า - เริ่มดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียม	อบต.ไฮหย่อง/ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้
2545	ประเมินผลการดำเนินโครงการและปันผลกำไรจากการดำเนินงานให้สมาชิก	

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานพัฒนาชุมชน
อำเภอพังโคน

บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์และทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

ผู้นำหมู่บ้านผู้ใหญ่บ้าน
กลุ่มสตรี
กำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน

ร่วมกันประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการจัดตั้งร้านค้าชุมชนและศูนย์แสดงวัฒนธรรมผีตาโชน และจัดหาสถานที่สำหรับก่อสร้าง

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ตำบลไฮหย่องเป็นตำบลที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในแต่ละปีจำนวนมาก แต่ภายในตำบลไม่มีศูนย์รวมสินค้าเพื่อจำหน่ายให้นักท่องเที่ยว
2. กลุ่มผู้ผลิตสินค้าพื้นเมือง กลุ่มผลิตผ้าทอมือ ผ้าย้อมสีธรรมชาติและกลุ่มวัฒนธรรมผีตาโชน ไม่มีสถานที่จัดแสดงและจำหน่ายสินค้า
3. ประชาชนในตำบลไม่ผลิตสินค้าพื้นเมืองขายแต่ผลิตเพียงเพื่อใช้ในครัวเรือน เพราะไม่มีตลาดรองรับ จึงทำให้ต้องประกอบอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียว มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 15,000 บาท/คน/ปี และกลุ่มวัฒนธรรมผีตาโชนอาจสูญหายไปเนื่องจากไม่เป็นที่รู้จักของคนรุ่นหลัง

หลังการดำเนินการ

1. อบต.ไฮหย่องดำเนินการให้มีโครงการร้านค้าชุมชน โดยจัดสร้างอาคาร 1 หลัง มีแผงจำหน่ายสินค้าเพื่อให้ผู้ผลิตได้วางขายสินค้า
2. กลุ่มผู้ผลิตกลุ่มต่างๆ มีสถานที่สำหรับจำหน่ายสินค้า
3. ชาวบ้านสามารถผลิตสินค้าออกขายได้นอกจากการทำนา เพราะมีช่องทางในการจำหน่ายสินค้า ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น 25,000 บาท/คน/ปี เป็นการแก้ไขความยากจนและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนอีกทางหนึ่ง

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ความหลากหลายระหว่างกลุ่ม ทำให้มีความคิดเห็นไม่ลงรอยกันเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ที่จะก่อสร้างอาคารร้านค้าชุมชน	1. นายก อบต. ไซห้อยองทำความเข้าใจกับผู้แทนกลุ่มต่างๆ และชี้ให้เห็นถึงความเหมาะสมของสถานที่ที่จะในการก่อสร้างอาคาร โดยให้ใช้พื้นที่ในบริเวณที่ทำการของ อบต. ซึ่งจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย และเนื่องจากมีประชาชนเดินทางมาติดต่อราชการ และเยี่ยมชมการดำเนินงานของ อบต. บ่อยครั้ง ดังนั้นจึงเป็นทำเลที่เหมาะสมและเป็นการประชาสัมพันธ์ไปด้วยในตัว เมื่อชี้แจงเสร็จแล้วจึงให้ประชาคมเป็นผู้ตัดสินใจ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความคิดที่มั่นคงของ อบต. ในการพัฒนาให้ชาวบ้านในตำบลมีรายได้ แก้ไขปัญหาความยากจน และการว่างงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
2. ความสนใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงาน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

ร้านค้าชุมชนและศูนย์แสดงวัฒนธรรมผิวดาโชน ตำบลไซห้อยองมีความยั่งยืนในการดำเนินการ เนื่องจากมีการจัดสรรงบประมาณจาก อบต. เพื่อการพัฒนาร้านค้าชุมชน โดยจะเห็นได้จากการจัดทำแผนงานในการปรับปรุงภูมิทัศน์ ก่อสร้างลานจอดรถและป้ายบอกที่ตั้งโครงการ

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายภัทรพงษ์ ภูสมปอง
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลไซห้อยอง
ที่อยู่ : 162 หมู่ที่ 12 บ้านสุขเกษม ตำบลไซห้อยอง อำเภอพังโคน
จังหวัดสกลนคร
โทรศัพท์ : (06) 7145069

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	162 หมู่ 12 บ้านสุขเกษม ตำบลไสยห้อย อำเภอฟังโคน จังหวัดสกลนคร 47160
ขนาดพื้นที่	47.97 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	5,194,500 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 2.68 % หมวดรายจ่ายงบกลาง 6.56 % หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ 4.87 % หมวดค่าจ้างชั่วคราว 44.04 % หมวดค่าตอบแทน 17.15 % หมวดค่าใช้สอยและวัสดุ 1.25 % หมวดค่าสาธารณูปโภค 2.49 % หมวดค่าอุดหนุน 1.28 % หมวดค่าครุภัณฑ์ 19.63 % หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	10,916,366 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 45.17 % จัดเก็บเองและรัฐจัดเก็บให้ 20.35 % เงินอุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	8 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 5 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	12,651 คน
จำนวนครัวเรือน	3,157 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	20,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลไสยห้อยประกอบด้วยหมู่บ้านทั้งหมด 18 หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกข้าวและทอผ้า มีประเพณีที่สำคัญ คือ ประเพณี การแห่พระเวสสันดร การแข่งขันบั้งไฟ การแห่ผีตา โชนที่มีชื่อเสียงมาก ชาวบ้านมีฝีมือในการทอผ้าฝ้าย ผ้าไหม และการย้อมผ้าสีธรรมชาติ โดยเฉพาะที่บ้าน สูงเปลือยเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของตำบลไสยห้อย นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว คือ หนองบัว มีนกเป็ดน้ำมาอาศัยเป็นจำนวนมาก ตลอดปี จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมเป็นจำนวน มาก